

คม·สด·ลึก

ปีที่ 12 ฉบับที่ 4169 วันพุธที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2556 หน้า 12

'หมากเม่า' จากผลไม้พื้นบ้าน สู่ผลิตภัณฑ์สปาระดับสากล

“หมากเม่า” หรือเม่าหลวง ผลไม้พื้นบ้านอีสานพบมากที่สุดบนเทือกเขาภูพาน จ.สกลนคร เดิมทีชาวบ้านนิยมนำมารับประทานผลสด จนมีงานวิจัยบ่งชี้ว่ามีสารประกอบฟีนอลิก สารต้านอนุมูลอิสระสูง ช่วยลดความเสี่ยงในโรคเรื้อรังที่สัมพันธ์กับอาหาร เช่น โรคมะเร็ง เบาหวาน หัวใจ อัลไซเมอร์ รวมทั้งช่วยชะลอความแก่ได้ อีกทั้งมีสรรพคุณครบถ้วนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตั้งแต่รากถึงใบ

ดร.สุดารัตน์ สุกกุล หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา

จากประโยชน์ที่ว่ามี **ดร.สุดารัตน์ สุกกุล** หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร จึงนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาแปรรูปต่อยอดเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลาย ทั้งน้ำหมากพร้อมดื่ม แยม ไวน์ สร้างงาน สร้างรายได้ ให้แก่เกษตรกร และได้รับความนิยมนอกจากกลุ่มผู้รักสุขภาพ

“งานวิจัยและพัฒนาเริ่มปี 2538 โดยคณะทำงานได้สำรวจพันธุ์ไม้ในชุมชนตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยร่วมกับเครือข่ายอินแปง พบว่าป่าเทือกเขาภูพานมีต้นหมากเม่าหลวงขึ้นอยู่ทั่วไป จากการศึกษาวิจัยพบว่าทุกส่วนของพืชชนิดนี้ ตั้งแต่ราก

ถึงใบมีคุณค่าทางอาหารสูง โดยเฉพาะพบว่า มีแคลเซียมและธาตุเหล็ก อีกทั้งผลสุกมี 3 รส ทั้งหวาน เปรี้ยว ผาด จึงเริ่มอนุรักษ์สายพันธุ์ และเริ่มพัฒนาเป็นน้ำหมากเม่า ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นในการแปรรูปผลไม้พื้นเมืองของไทย”

ตลอด 18 ปี การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง ทำให้ผลไม้พื้นเมืองที่ไม่มีคนรู้จักกลายเป็นที่นิยม ขณะที่ **ดร.สุดารัตน์** พร้อมทีมวิจัยยังดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชพื้นบ้าน ไปพร้อมกับพัฒนาผลิตภัณฑ์อีกหลากหลายรูปแบบ จนปัจจุบันได้นำหมากเม่ามาต่อยอดจากผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หมากเม่าสำหรับใช้ในสปา บางส่วนถ่ายทอดให้แก่ชาวบ้านได้นำไปใช้ประกอบอาชีพแล้ว ในรูปของสบู่ก้อน

“การลงพื้นที่ศึกษาความเข้มของสีหมากเม่า นักวิจัยต้องกรีดน้ำหมากเม่าทดสอบสีบนหลังมือ และสังเกตเห็นว่าผิวหนังบริเวณนั้นผิวตึงเรียบและใส

ขึ้น จึงทดสอบอยู่หลายครั้ง ประกอบกับงานวิจัยระบุว่า หมากเม่าจะมีสารช่วยชะลอความชราได้ จึงเป็นแนวคิดนำน้ำหมากเม่ามาเป็นส่วนผสมของสบู่ เมื่อมาลองใช้เองได้ผลดี จึงนำองค์ความรู้นี้ไปถ่ายทอดสู่ชุมชน”

ส่วนผสมและขั้นตอนการทำสบู่หมากเม่า ประกอบด้วย กลีเซอรีนเม็ด น้ำหมากเม่า 100 เปอร์เซ็นต์ น้ำหอม น้ำสะอาด หม้อ เครื่องชั่งน้ำ

(ต่อด้านหลัง)

หนักและแม่พิมพ์สบู่ เริ่มจากนำน้ำหมากเฒ่า 1 กรัม ผสมกลีเซอริน 1 กก. จากนั้นนำไปตั้งไฟอ่อนจนส่วนผสมละลาย แล้วเติมกลิ่นน้ำหอมตามต้องการ เทสบู่ลงในแม่พิมพ์ทิ้งไว้ข้ามคืนให้สบู่แข็งตัว

ปัจจุบันสบู่หมากเฒ่ามี 3 สูตร คือสบู่หมากเฒ่า สบู่ใบชาหมากเฒ่า และสบู่จากเอนไซม์หมากเฒ่า ซึ่งมีสรรพคุณคล้ายกันคือทำให้ผิวพรรณกระชับเต่งตึง เนียน ใส นอกจากสบู่ก้อนแล้วขณะนี้ยังอยู่ระหว่างการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เสริมความงามอื่นๆ ที่จะนำ

หลากหลายผลิตภัณฑ์

ไปใช้ในกิจการสปาทั้งสบู่เหลว โลชั่น สครับ ทั้งนี้ สบู่หมากเฒ่ามีวางจำหน่ายที่ร้านค้าสวัสดิการมหาวิทยาลัย ร้านพลังบุญ จ.ขอนแก่น จ.นครราชสีมา ราคาก้อนละ 30-50 บาท ตามขนาด

การพัฒนาผลิตภัณฑ์หมากเฒ่ามาเป็นเครื่องสำอางสำหรับใช้ในสปา นั้นเป็นการยกระดับไปอีกก้าว ที่ถือว่าสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลไม้พื้นบ้านให้สูงขึ้น ซึ่งในอนาคต **ดร.สุदारัตน์ สุกสุ** ยืนยันว่ามีแนวโน้มที่จะมีการนำหมากเฒ่ามาใช้เป็นวัตถุดิบมากขึ้นทั้งการผลิตเป็นน้ำเพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์สปา อีกทั้งเพื่อใช้ในงานอุตสาหกรรมอาหารมากยิ่งขึ้น

● กวินตรา ใจเชื้อ ●